

Vergaderjaar 2024–2025

30 985

Beleidsdoorlichting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Nr. 68

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 september 2025

Hierbij informeer ik uw Kamer over de aankomende periodieke rapportage over begrotingsartikel 6.2, *Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving* van de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dit is onderdeel van het thema *Waardengedreven digitale samenleving* in de *Strategische evaluatie-agenda* (SEA).

De periodieke rapportage (hierna: PR) is bedoeld om meer inzicht in het beleidsthema te krijgen en verbetering van beleid en uitvoering te stimuleren. Het is een syntheseonderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid in de periode 2020 tot en met 2025.

Zoals gebruikelijk ontvangt u het plan van aanpak voor Prinsjesdag.

Omschrijving van begrotingsartikel 6.2

Uit 6.2 wordt een deel van het beleid voor de digitalisering van de overheid bekostigd. De doelstelling van dit subartikel komt overeen met de algemene doelstelling van artikel 6 van begrotingshoofdstuk VII (BZK), namelijk *het bewerkstelligen van een digitale samenleving over de grenzen heen die rekening houdt met burgers en werkt aan maatschappelijke opgaven*.

BZK is (stelsel)verantwoordelijk voor het bevorderen van een toegankelijke digitale overheidsdienstverlening en (het inzetten van) digitale innovaties. Het ministerie heeft een rol in het stimuleren van het gebruik van nieuwe technologieën voor maatschappelijke opgaven, regisseren van verantwoorde digitalisering en bij de uitvoering van digitale voorzie-

ningen. Vanuit subartikel 6.2 worden middelen ingezet die invulling geven aan deze verantwoordelijkheden.

Beleidsthema's

Er zijn bij aanvang een aantal inhoudelijke beleidsthema's te onderscheiden in de bestedingen uit 6.2. Deze afbakening kan worden bijgesteld in de loop van het onderzoek. Hieronder volgt een overzicht met voorbeelden van uitgevoerde activiteiten.

Beleidsthema	Activiteiten
AI	Algoritmeregister, algoritmekader, NLAIC / AINed,
Caribisch Nederland	Programma Caribisch Nederland, bevorderen van de digitale dienstverlening
Data	Interbestuurlijke data strategie (IBDS), Open data portaal, programma regie op gegevens
Digitaal Burgerschap	NL Design system, Ondersteuningspool, herinzet digitale apparaten
Dienstverlening en digitale Overheid	Overheidsbrede loketten, loketfunctie van de overheid, digitaleoverheid.nl
Informatieveiligheid	Toezicht NIS2, bestuurlijke convenant informatieveiligheid
Publicaties	Staatscourant, wettenbank
Informatiesamenleving	Beschermen van kinderrechten en veiligheid online, nieuwe technologie
Toegang	DigiD-balies buitenland, beheer BSNk
	Single Digital Gateway

Budgettaire grondslag

Het budget wordt besteed aan de financiële instrumenten: bijdragen aan (mede)overheden, bijdragen aan ZBO's, bijdragen aan agentschappen, subsidies, en inkoopopdrachten (tabel 1). Samen vormen deze instrumenten het totaal van de inzet van middelen waarop deze rapportage betrekking heeft. In het onderzoek ligt de focus op die beleidsinspanningen waarvoor de grootste budgettaire inspanning wordt geleverd. Keuzes over de precieze afbakening vinden plaats in overleg met de begeleidingscommissie en worden verantwoord in het eindrapport.

Tabel 1. Gerealiseerde uitgaven x1000 op art. 6.2 per instrument.

Instrument	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (stand OW 2025)
Subsidies	4.110	3.778	5.793	8.491	14.056	8.542
Opdrachten	4.362	4.352	4.977	3.681	7.979	15.738
Bijdragen aan:						
ZBO's/RWT's	20.262	16.790	17.473	20.548	23.277	25.626
medeoverheden	147	422	709	1.291	1.287	839
(inter)nationale organisaties	792	565	182	267	140	89
agentschappen	53.286	71.513	56.484	31.741	39.133	37.881
andere begrotings- hoofdstukken	1.066	13	128	29	38	0

Onderzoeksp periode

De onderzoeksp periode van deze periodieke rapportage beslaat de periode 2020 tot en met 2025. Dit valt binnen de periode van vier tot zeven jaar die de *Regeling periodiek evaluatieonderzoek* (RPE, 2022) voorschrijft. De vorige rapportage (toen nog beleidsdoorlichting) over 6.2 dateert van 2020 en besloeg de periode 2015–2020 (Kamerstuk 30 985, nr. 49).

Inzichtbehoefte

Uitkomsten van de PR kunnen worden gebruikt om bij te dragen aan de ontwikkeling van het beleidsterrein en de coördinerende rol van BZK.

De vorige beleidsdoorlichting (Kamerstuk 30 985, nr. 49) liet een verschuiving zien van een focus op het leveren van betrouwbare digitale voorzieningen naar een meer op de samenleving en gebruiker gerichte digitale overheid. Globaal gezien lijkt deze verschuiving zich verder te hebben doorgezet sinds 2020. Technologische ontwikkelingen volgen elkaar in stroomversnelling op en stellen de overheid voor nieuwe opgaven. Mede door een aantal grote en ingrijpende gebeurtenissen zoals de coronapandemie, de kinderopvangtoeslagenaffaire en de meer recente ontwikkelingen op het gebied van (cyber)veiligheid kwam vanuit de politiek meer focus op de uitvoering, (inclusieve) publieke dienstverlening, veiligheid en maatschappelijke weerbaarheid. Ook is er politiek en in het stakeholderveld meer behoefte aan samenhang en invulling van de coördinerende rol van BZK.

De periodieke rapportage over 2020–2025 moet in elk geval (1) inzicht geven in de ontwikkeling van het beleidsterrein en de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid in de aanpak van deze ontwikkeling, en (2) inzicht geven in de doeltreffendheid en doelmatigheid waarmee BZK haar rol heeft ingevuld (stimuleren, registreren, uitvoering).

De periodieke rapportage moet voorzien in een beschrijving van de gehanteerde, (mogelijk impliciete) beleidstheorie, om te kunnen verklaren waarom en hoe bepaald beleid is ingezet om bepaalde doelstellingen te bereiken.

Ook dient het onderzoek, volgens de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek (RPE), input te leveren voor het opstellen van een 20%-besparingsvariant, met een uitwerking van de (financiële) effecten van deze variant. Aanvullend kan het onderzoek inzicht geven in de noodzaak voor intensivering, ook met uitwerking van de (financiële) effecten daarvan.

Onderzoeksopzet

De periodieke rapportage wordt uitgevoerd met inachtneming van de verplichte elementen die een periodieke rapportage moet bevatten conform Artikel 4, lid 5 van de *Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek* (2022).

Hoofdvragen

De hoofd- en deelvragen vloeien voort uit gestelde inzichtbehoefte. De periodieke rapportage moet in elk geval de volgende hoofdvragen beantwoorden:

1. *In hoeverre heeft het gevoerde beleid doelmatig en doeltreffend bijgedragen aan de doelstellingen van BZK op het gebied van digitalisering?*
2. *Hoe doelmatig en doeltreffend heeft BZK op deelgebieden van digitalisering invulling gegeven aan haar rol en verantwoordelijkheden?*

Deelvragen

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden moet de periodieke rapportage inzicht geven in de onderliggende beleidsthema's en hun

dwarsverbanden en/of complementariteit. Dit gebeurt aan de hand van de volgende deelvragen:

- In welke mate zijn de doelstellingen per deelthema bereikt als gevolg van de inspanningen van BZK?
- Welke aanbevelingen zijn er op het gebied van monitoring en evaluatie met oog op een volgende periodieke rapportage op dit thema?
- Welke beleidstheorie verklaart de instrumentkeuze van BZK per deelthema en in hoeverre is deze expliciet gemaakt?
- In hoeverre bestaat er samenhang tussen de beleidsthema's in dit begrotingsartikel en wat verklaart het bestaan of ontbreken van deze samenhang?

Onderzoeksmethode

De periodieke rapportage is een *ex post* syntheseonderzoek naar de doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Dit betekent dat er hoofdzakelijk wordt geput uit bestaande evaluaties en ander onderzoeksmateriaal voor een samenvoeging en analyse van wat bekend is over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Blinde vlekken in het syntheseonderzoek worden mogelijk aangevuld met kwalitatieve methoden.

Onderzoeksmateriaal

Het basismateriaal voor het syntheseonderzoek bestaat uit alle monitoring- en evaluatieonderzoeken die tijdens de onderzoeksperiode zijn uitgevoerd. In de jaren 2020–2025 zijn er minstens 64 onderzoeken uitgevoerd die waarschijnlijk in aanmerking komen (tabel 2 in de bijlage). Aanvullend kan het onderzoek kwalitatieve data opleveren aan de hand van vraaggesprekken met betrokken beleidsmedewerkers en stakeholders, waaronder in elk geval uitvoeringsorganisaties en medeoverheden.

Onafhankelijkheids- en kwaliteitsborging

De voorbereiding, organisatie, uitvoering en verantwoording van de periodieke rapportage wordt begeleid door een begeleidingscommissie, waarin zowel BZK als externe expertise en het Ministerie van Financiën is vertegenwoordigd. Gedurende het traject bewaakt de commissie de onafhankelijkheid en kwaliteit van het onderzoek.

De begeleidingscommissie zal in elk geval bestaan uit:

- Plv. directeur-generaal Directoraat-generaal Digitalisering en Overheidsorganisatie (BZK)
- Medewerker Inspectie der Rijksfinanciën, DG Rijksbegroting (Ministerie van Financiën)
- Medewerker directie Financieel-Economische Zaken (BZK)
- Medewerker(s) beleidsdirecties Digitalisering en Overheidsorganisatie (BZK)
- Een of meer onafhankelijk deskundige(n)

Onafhankelijk deskundige

Een of meer onafhankelijk deskundigen worden betrokken bij de rapportage, in dit geval wetenschappers met expertise op het gebied van ICT en digitale overheid. Deze expertise is nodig om in dit complexe beleidsterrein de validiteit en betrouwbaarheid van zowel de (toepassing van de) methode als de inhoud te kunnen toetsen.

Geverifieerd wordt dat de deskundigen niet verantwoordelijk zijn geweest voor het beleid en geen rol hebben gespeeld bij onderliggende evaluatie-

onderzoek(en). Dit betreft dus de PR zelf, maar ook de onderliggende onderzoeken.

De deskundige voorziet de Tweede Kamer na afloop van het onderzoek van een onafhankelijk oordeel over de kwaliteit en validiteit van de PR.

Uitvoering

De voorbereiding en organisatie van de periodieke rapportage wordt uitgevoerd door de digitale beleidsdirecties van het *DG Digitalisering en Overheidsorganisatie*. De uitvoering van het onderzoek wordt uitbesteed aan een externe partij.

Planning

Het definitieve rapport wordt in december 2026 met een kabinetsreactie verstuurd aan de Tweede Kamer voor inhoudelijke behandeling. De uitkomst van de inhoudelijke behandeling vormt samen met de kabinetsreactie de basis voor mogelijke vervolgacties.

Na verzending aan de Tweede Kamer wordt de periodieke rapportage (en de kabinetsreactie, het oordeel van de onafhankelijke deskundige en eventuele bijlagen) gepubliceerd op de website van de Tweede Kamer en Rijksoverheid.nl.

Fase	Periode
<i>Opstartfase (afgerond)</i>	april – augustus 2025
<i>Aanvullende dataverzameling</i>	september 2025 – februari 2026
<i>Oplevering en revisie</i>	augustus – november 2026
<i>Publicatie</i>	december 2026

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van Marum

Tabel 2 geeft een overzicht. De informatie is ontleend aan de jaarverslagen BZK 2020–2024, aangevuld met toegezegde, lopende en voorgenomen onderzoeken.

Tabel 2. Overzicht van relevante monitoring- en evaluatieonderzoeken die zijn uitgevoerd tussen 2020 en 2025.

Titel onderzoek	Afronding	Type onderzoek	Status	Beleidsthema
IBDS/WAU – Evaluatie	2025/2026	Ex durante	Te starten	Data
(deel)evaluatie Evaluatie Wet Electronisch Publicaties (WEP)	2025/2026	Ex durante	In uitvoering	Publicaties
Sdu-rapportages KOOP/Logius (Bekendmakingswet (Bkw))	2025/2026	Ex durante	Te starten	Publicaties
BSNK – evaluatie	2025/2026	Ex durante	Te starten	Toegang
DigiD in het Buitenland – evaluatie	2025/2026	Ex durante	Te starten	Toegang
Ervaren kwaliteit dienstverlening data.overheid.nl	2025/2026	Ex durante	Nog te starten	Data
Onderzoek digitale competenties (DIGCOM)	2024 en verder	Ex durante	Lopend	Digitaal Burgerschap
Monitor effectiviteit beleid digitale inclusie	2023/2024	Ex durante	Anders	Digitaal Burgerschap
Beleidsevaluatie Algoritmekader	2025	Ex post	Te starten	AI
ADR-onderzoek vulling van het Algoritmeregister door de Rijksoverheid	2025	Ex durante	Te starten	AI
Financiering van datastelsel	2025	Ex durante	Nog te starten	Data
TNO onderzoek systeemfuncties IBDS	2025	Ex durante	Lopend	Data
CIO-oordeel Implementatie Stelsel Toegang	2025	Ex durante	Afgerond	Toegang
Ontwerpend Onderzoek Vrijwillig Machtigen – Eindrapport	2025	Ex post	Afgerond	Toegang
Beleidsevaluatie effectiviteit en doelmatigheid van inzet middelen op het reguleren van algoritmes	2024	Ex post	Lopend	AI
Evaluatie reguleren van algoritmes	2024	Ex post	Uitgesteld	AI
Herhaling en opvolging beleidsonderzoek uitvoerbaarheid en samenhang EU data acts	2024	Ex durante	Lopend	Data
Knelpunten gegevensdeling onderzoek ODI	2024	Ex durante	Afgerond	Data
Beleidsonderzoek uitvoerbaarheid en samenhang EU data acts	2024	Ex durante	Anders	Data
Staat van de Uitvoering	2024	Ex durante	Afgerond	Dienstverlening
Beleidsevaluatie effectiviteit digitale toegankelijkheidsbeleid	2024	Ex post	Lopend	Digitaal Burgerschap
Digitale toegankelijkheidsbeleid	2024	Ex post	Uitgesteld	Digitaal Burgerschap
Digitale competenties	2024	Overig onderzoek	Afgerond	Digitaal Burgerschap
Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets Cyber-beveiligingswet	2024	Ex ante	Lopend	Informatieveiligheid
Evaluatie Inkoop Eisen Cybersecurity Overheid	2024	Ex durante	Lopend	Informatieveiligheid
NLCS jaarlijkse evaluatie	2024	Ex post	Afgerond	Informatieveiligheid
Voortgangsrapportage NLCS	2024	Ex durante	Afgerond	Informatieveiligheid
Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets Cyber-beveiligingswet	2024	Ex ante	Afgerond	Informatieveiligheid
Evaluatie Inkoop Eisen Cybersecurity Overheid	2024	Ex durante	Anders	Informatieveiligheid
Behoeften vrijwillig machtigen DigiD Machtigen – Literatuurstudie	2024	Ex durante	Afgerond	Toegang
Agentschapsdoorlichting Logius	2024	Agentschapsdoorlichting	Lopend	Toegang
Agentschapsdoorlichting Logius	2024	Doorlichting	Uitgesteld	Toegang
Agentschapsdoorlichting Logius	2024	Ex post	Uitgesteld	Toegang
Staat van de Dienstverlening	2023	Ex durante	Afgerond	Dienstverlening
DigiD helpt niet mee	2023	Overig onderzoek	Afgerond	Toegang
Digitale identiteit vraagt veel van DigiD en eHerkenning	2023	Overig onderzoek	Afgerond	Toegang
Herijking MKBA Digitale Toegang – Naar aanleiding van de Wet digitale overheid	2023	Overig onderzoek	Afgerond	Toegang
Monitor digitale overheid 2022	2022	Ex durante	Afgerond	Digitale Overheid
Monitor digitale overheid 2022	2022	Ex durante	Afgerond	Digitale Overheid
Rapport BIO-evaluatie – bio-overheid	2022	Ex post	Afgerond	Informatieveiligheid
Onderzoek operationalisering anti-discriminatenormen tot AI-systeemprincipes	2021	Ex ante	Afgerond	AI
Update Quick Scan toepassen AI publieke sector	2021	Ex post	Afgerond	AI
Kadering en beoordeling rekenregels voor dataminimalisatie bij regie op gegevens	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Data
Onderzoek naar kosten en baten van open source	2021	Ex ante	Afgerond	Data
Onderzoek naar open source gemeenschap	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Data
Evaluatie pilot Regie op Gegevens	2021	Ex post	Afgerond	Data
Onderzoek effecten Direct Duidelijk op dienstverleningsresultaten	2021	Ex post	Afgerond	Digitaal Burgerschap
Onderzoek effect Direct Duidelijk op begrijpelijkheid teksten	2021	Ex post	Afgerond	Digitaal Burgerschap
Het Direct Duidelijk Effect	2021	Ex post	Afgerond	Digitaal Burgerschap
Rapportage Webrichtlijnen	2021	Monitor	Afgerond	Digitaal Burgerschap
Onderzoek naar de synergie tussen het Referentie Grootboek-schema en elektronisch factureren	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Digitale Overheid
Onderzoek inrichting architectuurfunctie GDI	2021	Ex ante	Afgerond	Digitale Overheid

Titel onderzoek	Afronding	Type onderzoek	Status	Beleidsthema
Onderzoek naar govtech in NL	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Digitale Overheid
Quick scan internationale vergelijking governance digitalisering	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Digitale Overheid
Monitor GDI	2021	Monitor	Afgerond	Digitale Overheid
Adviesnotitie vervallen BTW-plicht GDI-voorzieningen Logius	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Digitale Overheid
Marktverkenning Berichtenbox Bedrijven	2021	Ex ante	Afgerond	Digitale Overheid
Onderzoek impact BIO en ISO27002	2021	Ex post	Afgerond	Informatieveiligheid
Evaluatie Innovatiebudget	2021	Ex post	Afgerond	Digitale Overheid
Beleidsdoorlichting Overheidsdienstverlening en informatie-samenleving	2021	Doorlichting	Afgerond	n.v.t.
Ontwikkeling Mensenrechten Impact Assessment	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Publieke Waarden
From harmful to ethical game and media design	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Publieke Waarden
Code bescherming kinderrechten online	2021	Overig onderzoek	Afgerond	Publieke Waarden
Beleidsdoorlichting Overheidsdienstverlening en informatie-samenleving	2020	Ex post	Afgerond	n.v.t.